

T.C.
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No.	2019/5179
Karar No.	2019/15608
Tarihi:	09.09.2019

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
4857 S. İşK/32

- ***İŞÇİDEN İŞE GİRİŞTE SENET ALINMASI***
- ***İŞE GİRİŞTE ALINAN SENEDİN TEMİNAT NİTELİĞİNDE OLDUĞU***
-

ÖZETİ Yargılama aşamasında dinlenen davacı tanıkları çalışma esnasında çalışanlardan boş senetlerin teminat olarak alındığını, işyeri uygulaması olduğunu belirtmiştir. Dairemizin ve Yargıtayın yerleşik içtihatlarına göre teminat senedi olarak alınan senedin icraya konulması durumunda işverenin bir zararı var ise ispat etmesi gerekir. Oysa davalı taraf davacılar ile aralarındaki 1.500,00 TL şahsi borç ilişkisinin nedenine dair her hangi bir delil sunmamıştır. Her ne kadar davacı ...'ın şikayetçi olduğu açığa imzanın kötüye kullanılmasına ilişkin suçtan ötürü ceza mahkemesince davalı yönünden beraat kararı verilmiş ise de; tüm dosya kapsamından davacının işyerinde çalıştığı süre, yaptığı iş, dinlenen tanık beyanları, senedin düzenleme, ödeme tarihi ile takibe konulmasına ilişkin aradan geçen üç yıla yakın süre, işyerinde yapılan uygulamalar ve hayatın olağan akışına göre takibe konu senedin, davacılarından işe girerken teminat olarak alınan senet olduğu anlaşılmaktadır. Belirtilen sebepten ötürü mahkemece davanın reddine karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacılar

vekili tarafından istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davalıya ait işyerinde 24.06.2006 tarihinde satış müdürü olarak göreve başlayan müvekkili işçiden beyaza imza attırılmak sureti ile teminat senedi alındığını, aynı zamanda senette kefil bulunmasının istendiğini, davacının kayınpederi olan diğer davacı ...'un kefil olarak gösterildiğini, işe girdikten beş ay sonra bir takım usulsüzlükler tespit etmesi üzerine davacının şirketten ayrıldığını, çeşitli bahaneler ile oyalayarak senedin geri verilmediğini, üç yıl sonra boşlukları doldurularak 50000 TL borçlandırıldığını, senedin tanzim tarihinin 26.05.2006 işe girmeden önce borç vermiş gibi gösterildiğini, aralarında işçi işveren ilişkisi dışında ticari hiçbir ilişki olmadığı gibi senedin borç karşılığı verilmediğini, ... 5. İcra Müdürlüğünde 2009/5872 esas sayılı dosyasında senedin takibe konulduğunu, yapılan takibe konu senet nedeni ile borçlu olmadığını tespiti ile takibin durdurulması ve yüzde 40'dan aşağı olmamak üzere kötüniyet tazminatına karar verilmesini istemiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacının ödeme emrinin tebliğinden itibaren yasal süre içinde imza inkarında bulunmadığını bu nedenle senet altındaki imzayı ikrar etmiş olduğunu, müvekkili davalıya ait şarapların pazarlamasını yapmak için işe girdiğini, işe girerken 15000 TL borç aldığını, senedin bu borç ve aralarındaki ilişkilerden doğan borçlara karşılık verilen senet olduğunu, kambiyo senedinin aksini iddia eden tarafın iddiasını ispat etmesi gerektiğini, davanın haksız ve yersiz olması nedeniyle reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, ... 5. İcra Müdürlüğü'nün 2009/5872 esas sayılı dosyasında 02.03.2009 tarihinde takibe konulan 26/05/2006 düzenleme tarih, 02/01/2007 ödeme tarihli 50.000,00TL bedelli senet nedeni ile davacıların borçlu olmadıklarının tespiti ile alacağın %20'si oranında icra inkar tazminatının davalıdan alınarak davacılara verilmesine ilişkin karar; Dairemizce davalı hakkında açılan kamu davalarının kesinleşmesinin bekletici mesele yapılması ve sonucuna göre bir değerlendirme ile karar verilmesi gerektiği belirtilerek bozulmuştur. Bozmaya uyan mahkemece ceza mahkeme kararlarının kesinleşmesi beklendikten sonra icraya konulan senedin teminat senedi olduğu sabit olmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Uyuşmazlık davaya konu menfi tespit davasının dayanağı olan senedin teminat senedi olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

İşçi ve işverenin taraf oldukları iş ilişkisinde başlangıçta işe girerken, bazı iş kollarında işverenin teminat amacı ile bu tür senetler aldığı uygulama ile anlaşılmaktadır. Kuşkusuz bu durumun ispatlanması halinde bu şekilde alınan senet, teminat senedi niteliğinde sayılmalıdır.

Diğer taraftan, İş Hukuku; işçi ve işveren ilişkisinde, işverenin sosyal ve ekonomik bakımından güçlü olması, işçinin korunması ve işçi lehine yorum ilkeleri dikkate alınarak, sözleşme hukuku alanında ayrılmış ve farklı kurallar getirerek gelişmiştir. Bu sebeple iş hukukunda, düzenlenen belgelere karşı işçi lehine tanık dinletilmesi yoluna gidilmektedir. İşçiden teminat olarak alınan senet sebebiyle işçinin borcu, işverene verdiği zarar veya yedindeki nakit miktarı ile sınırlıdır. Zararı ve davacı işçiden alacağı olduğunu işveren ispatlamalıdır. Teminat niteliğinde alınan bu senetler işverenin zararını veya alacağını kanıtlamadığı sürece geçersiz sayılmalıdır.

Somut olayda, Dairemiz bozma ilamı ile ... 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 2009/386 Esas sayılı, teminat senedinin elle düzenlenerek kötüye kullanılmasına ilişkin davalı ...'ın resmi evrakta

sahtecilik suçundan yargılamasının devam ettiği kamu davası ile davacı ...'ın şikayetiyle, davalı ... aleyhine, açığa imzanın kötüye kullanılması sebebiyle yargılaması süren ... 37. Sulh Ceza Mahkemesinin 2011/687 nolu dosyasının sonucunun bu davayı etkileyeceği belirtilerek söz konusu ceza mahkemelerinde yargılaması devam eden kamu davalarının kesinleşmesinin beklenilmesi ve sonucuna göre değerlendirme yapılması gerektiği belirtilerek karar bozulmuştur. Bekletici mesele yapılan kararların davalı yönünden beraat ile sonuçlandığı, özellikle ... 37. Sulh Ceza Mahkemesinin 2011/ 687 esas ve 2014/ 246 Numaralı beraat kararına ilişkin "imzası inkar edilmeyen takibe ve davaya konusu senedin sanık (davalı ...) tarafından aralarındaki anlaşmaya aykırı olarak doldurulduğuna dair yazılı delil bulunmadığından suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmadığı" gerekçesi ile Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 2016/ 826 esas 2018/ 3657 karar numaralı 18.04.2014 tarihli ilamı ile onandığı görülmektedir.

Kural olarak ceza mahkemesinin beraat kararları, hukuk davalarında bağlayıcı değildir.

Ancak, ceza mahkemesinin mahkûmiyet kararları bağlayıcıdır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 74. maddesinde de bu husus düzenlenmiştir. Maddeye göre, "Hâkim, zarar verenin kusurunun olup olmadığı, ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı olmadığı gibi, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla da bağlı değildir.

Yargılama aşamasında dinlenen davacı tanıkları çalışma esnasında çalışanlardan boş senetlerin teminat olarak alındığını, işyeri uygulaması olduğunu belirtmiştir.

Dairemizin ve Yargıtayın yerleşik içtihatlarına göre teminat senedi olarak alınan senedin icraya konulması durumunda işverenin bir zararı var ise ispat etmesi gerekir. Oysa davalı taraf davacılar ile aralarındaki 1.500,00 TL şahsi borç ilişkisinin nedenine dair her hangi bir delil sunmamıştır.

Her ne kadar davacı ...'ın şikayetçi olduğu açığa imzanın kötüye kullanılmasına ilişkin suçtan ötürü ceza mahkemesince davalı yönünden beraat kararı verilmiş ise de; tüm dosya kapsamından davacının işyerinde çalıştığı süre, yaptığı iş, dinlenen tanık beyanları, senedin düzenleme, ödeme tarihi ile takibe konulmasına ilişkin aradan geçen üç yıla yakın süre, işyerinde yapılan uygulamalar ve hayatın olağan akışına göre takibe konu senedin, davacılarından işe girerken teminat olarak alınan senet olduğu anlaşılmaktadır. Belirtilen sebepten ötürü mahkemece davanın reddine karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç: Temyiz olunan hükmün yukarıda açıklanan sebeplerden BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 09/09/2019 tarihinde oybirliği ile karar verildi.